JAK JSEM SE NESTALA ÚŘEDNICÍ

Na obecní úřad ve Vysoké Lhotě jsem nastupovala jako referentka kultury s růžovými brýlemi na očích a odhodláním v srdci, že z malé vísky na jihu Čech udělám Mekku kultury. Konečně budu mít příležitost rozvinout všechny své talenty a budu moci svobodně tvořit to, co rozvíjí lidského ducha a zušlechťuje duši. Můj pocit, že úřad je ráj, podpořil starosta obce Jarek Doubek. Rovný chlap, optimistický, svobodomyslný, otevřený. V dobrém slova smyslu „frikulín“ (free, cool, in). Říkala jsem si, že pokud má v týmu lidi podobného ladění, pak se ráda stanu součástí tohoto orchestru, protože tady se žádné falešné tóny ozývat nebudou. Každý totiž ovládá techniku hry, poctivě cvičí a hraje srdcem. Navíc mi Jarda mé představy posvětil. Jeho věta „Báječný kolektiv, tvořivá práce, dobré ohodnocení!“ rozhodla o nástupu do nového zaměstnání a já měla nakročeno do slibovaného ráje. Těšila jsem se na novou práci a čerstvý vítr do plachet. Ještě před nástupem jsem si vytvořila dlouhý seznam plánů, které měly pozvednout kulturu ve Lhotě.

A pak to přišlo. Už první den mi růžové brýle začaly padat z nosu a dny následující se odhodlání v srdci nezačalo vytrácet jen pomalu, nýbrž to bralo úprkem. Paní tajemnicí jsem byla ujištěna, že úřad je hodinový stroj, který pracuje s maximální přesností. Tady se ví o každém lejstru a každá dvojtečka má své místo. Tady se dodržuje pevný řád a nad vším bdí zákon. Informaci, že devadesát pět procent mé práce bude práce s počítačem, jsem brala jako silně nadnesenou. Dovětek, že když nefunguje počítač, může si úředník uvařit kávu a dát nohy na stůl, jsem brala jako vnesení humorného prvku do

konverzace. Stačilo sedět pár dní na úřednické židli a pochopila jsem, že paní tajemnice rozhodně nežertovala. Zato by se dobře uplatnila jako spisovatelka absurdních románů. Proč? Protože tam, kde bdí zákon, byste nedostali pracovní smlouvu až druhý den po nástupu do zaměstnání, a tam, kde se dodržuje pevný řád, byste nečekali na platový výměr šest dní.

Třetí den jsem dostala chřipku a silný kašel, který trhal plíce. A bylo to tady. Objevila se u mě nečekaná alergie. Alergie na úřednické lejstro. Připadala jsem si jako Štěpánek v Básnících. Během chvíle jsem byla zasypaná smlouvami, zprávami z komisí, materiály na radu obce, lejstry všech barev a vůní. Z druhé strany mě dohánělo razítko a těšilo se, jak mi zasadí poslední úder. Pochopila jsem, že bránit se nemá smysl. A nesmysl by byl i používat zdravý selský rozum. Tady pro logiku místa není, tady se tvoří lejstro pro lejstro, a to všechno ve čtyřech kopiích. Spoustu věcí jsem nechápala, leč jedno jsem pochopila velmi rychle. Není radno pátrat po užitečnosti své práce, je radno pouze tuto práci vykonávat. To, že to nikomu nic dobrého, naštěstí ani zlého, nepřinese, není důležité. Hlavně, že se plní šanony a disky v počítači.

Vzpomněla jsem si na Alenku v říši divů, Jiříkovo vidění, a především slavnou knihu U nás v Kocourkově. Té se to tady podobalo nejvíce. Nevstoupila jsem do pohádky, ale stala jsem se hrdinkou dramatu. Má vize vytvořit si na pracovišti kulturní zahrádku, kde porostou výstavy, klubové večery, autorská čtení jako houby po dešti, vzala za své hned první týden. Optimismu nepřidaly dobře míněné rady pana kastelána a dalších kulturních činovníků. „Počítejte s tím, že tady na kulturu lidé moc nejsou, neb v úterý a čtvrtek je v televizi Růžová zahrada a v pondělí kriminálka. To žádné kulturní eso nepřebije. Chvalozpěv

neočekávejte, odborným kritikem je tu každý druhý a co víc, jsou mezi nimi i perem zdatně vládnoucí, kteří čas od času napíšou nějaký ten udavačský dopis.“ Takové informace vám chuti do práce nepřidají. Oči se mi otevřely dokořán a z místa pod čelem se posunuly na vrch hlavy. Upínala jsem zrak do dálky a hledala světlo na konci tunelu.

Naštěstí tu byla aspoň malá světýlka. Říkala jsem jim světlušky v temné noci. Hela, Světla, Klára a paní Trnečková. Pragmaticky, bez změkčovacích obalů mě uvedly do reality a zároveň mi všemožně i nemožně pomáhaly. Mé udusané sebevědomí kypřily optimismem a zalévaly nadějí. Byly veselé a pohodové, což mi dalo jistotu, že půjdu-li jejich cestou, přežiju a budu bez následků. Chce to naučit se plout v kalných i lehce zatuchlých vodách a najít si bystřinky, kde se člověk občerství a nadechne. Bylo mi poučením, že z vrchního patra je pohled docela jiný než z toho dolního. Jak stoupá člověk do vyšších pater, zároveň přibývá masek, které občas musí nasadit. A v těch nejvyšších je už ani neodkládá. Vždycky máme volbu. Buď budeme na výsluní s rizikem, že se spálíme, nebo budeme pracovat ve stínu, zato bez přetvářky. Blahořečila jsem osudu, že mi bylo určeno místo dole. Tady je to takové zemité. Nejspíš je to tím spodním patrem, ukotveném na zemi. Zanadáváme si na vrchnost, zhodnotíme, jaké ptákoviny tam nahoře vymyslí, jak si z nás paní tajemnice dělá posilovač svého ega a Tonička hází jedovatou slinou. My se tomu zasmějeme, nalakujeme nehty na fialovo, dáme kafíčko a je nám pospolu dobře.

Všechno, co nás v životě potká, může být pro naše dobro. A dobro má různou podobu. To si opakuji každé ráno jako mantru před vstupem do práce. Jsem vděčná za životní zkušenost sedět na úřednické židli. Přinesla mi neochvějnou

jistotu, že jsem nikdy nebyla, nejsem a ani nebudu úřednice. Přesněji dobrá úřednice. Taková, která ve své práci vidí smysl a dělá ji s nadšením. Na úřednické půdě jsem si, víc než kde jinde, uvědomila, že moje duše potřebuje svobodu, volnost a svěží vzduch. Úřednický šiml totiž zadupe svými kopyty všechnu kreativitu a vůbec nepomůže, že na nich má čtyři podkovy pro štěstí. Pod zástěrkou JSME TU PRO LIDI vytváříme mrtvá lejstra. A pod jejich vahou přicházíme o sílu a chuť vytvářet něco smysluplného. Nejsem velký filozof. K tomu, aby člověk viděl, že jsme se jako lidstvo dostali do slepé uličky, stačí obyčejný zdravý rozum. Vymýšlíme nesmyslné věci, které nikomu nepomáhají, nic dobrého nepřinášejí, naopak komplikují a znesnadňují život, místo abychom úplně obyčejně dělali svět krásnějším. Pleteme sami na sebe bič a divíme se, že jím pak dostáváme na frak. Jak se vrátit z cesty, která nikam nevede, na cestu, která vede k dobrému cíli? To nevím. Obávám se, že tady žádný rozum nepomůže. Alespoň ne ten lidský. Buď nás čeká velký třesk, nebo bolestný proces evoluce. Nezbývá než vyhlížet světlo na konci tunelu a do té doby, než se objeví, být vděční za světlušky, které nás provázejí.

Není důležité jen přicházet včas, ale i odcházet. A to jsem se měla ve Vysoké Lhotě naučit. Řekla bych, že touto zkouškou jsem prošla na jedničku. Dát výpověď po měsíci, ještě ve zkušební době, to je pro takovou vystrašenku a plašmyšku hrdinský čin. Dnes si zpětně uvědomuji, jak jsem musela být zoufalá, když jsem přijala práci šedesát kilometrů daleko od svého domova jenom proto, abych unikla peklu úřednické židle. Smysluplná práce, která mě naplňuje a baví, na vahách rozhodování převážila nelehký skautský způsob života, který mě čekal. Vrátila jsem se k dětem do ZUŠ a učila je objevovat

barevný svět hudby. To je moje parketa, to je moje ševcovské kopyto. Tohle umím.

Proč jen nevidíme nevyhnutelnost osudu, když ji prožíváme? Proč nám ji ve zřetelných obrysech ukáže až perspektiva dálky? Asi to tak musí být do té doby, než zmoudříme, než dospějeme k rovnováze, přijetí osudu, smíření se vším, co k nám přichází. To nejdůležitější je vděčnost, že je nám díky těmto zkouškám dáno poznat lépe sebe sama, vyzrát a posunout se o krok dál. Člověk si pak váží všeho, co do té doby považoval za samozřejmost.